

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 8 Lutego v. s. 1828 Roku:

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 30 stycznia.

J. K. W. Xiążę Fryderyk, syn J. K. W. Xięcia Pawła Wirtemberskiego, przybył do tu-teyszey stolicy. (*J. d. S. P.*)

—D. 26 b. m. zakończył życie w St. Petersburgu, Leyb-medyk Dworu JEJÓ CESARSKIEY MOŚCI, Wice-dyrektor medycznego departamentu w Mi-nisteryum woyny, Professor Kliniki CESARSKIEY Medyczo-Chirurgicznej Akademii, Rzeczywisty radca Stanu i Kawaler, Teodor Teodorowicz Hey-rol.

Tyflis dnia 6 stycznia

(z Pszczoły Północney).

W prowincyi Bakińskiej, około wioski Hakmali (odległej na 15 wiorst ze strony północno-zachodniej od twierdzy) o 4 wiorsty na północ, d. 27 listopada, o godzinie 5 wieczorem, śród do-nośnych wystrzałów, podniósł się nadzwyczajney wysokości, obszerny, stęp ognisty, który w tém położeniu gorzał przez trzy godziny, a potem zni-żał się stopniami do wysokości arszyna, i pałał 27 godzin. Ogień zajmował na górach przestrzeń, długości 200 sążni, a szerokości sążni 150. Za pierwszym wybuchnieniem, któremu towarzyszyły mocne eksplozye podziemne, do piorunu podobne, wylatywały ztamtąd rozpalone kawałki rozmaitych kamieni, a razem podnosiły się słupy wodne, które się dotychczas, lubo w mniejszey obję-tości, ponawiają. Zasługuje tu na uwagę to, że dniem wprzód, t. j. 20go nadzwyczajny gwałto-wny był wicher od północo-zachodu. Położenie miejsca, w którym się to wólkaniczne przytrafi-ło wybuchnienie, jest równe, i ma 1½ do 2 wiorst w okrag; płaszczyna ta wznosi się na równi z gó-rami dosyć wysokiemu, południowemi, zachodnie-mi, północnemi i innemi; od północy zaś ku wscho-dowi rozciąga się spadzistość ku morzu Kaspijskiemu, na wiorst 20. W czasie oglądania tej równiny, na której pomienione zdarzyło się zja-wisko, nie znaleziono żadnego otworu, powstające-go zwykle w podobnych wybuchnieniach wólkanicznych; owszem przeciwnie, ów placyk, zajęty wprzód słupem ognistym, podwyższył się w po-równaniu do pierwszego swego położenia pozio-mu. Wgłębi na arszyn, podobny on był do poo-ranego gruntu, a składa się z opalonych kamie-ni, z marglowatego, dosyć zsiadłego błota, i roz-maitych innego rodzaju istot przepalonych, któ-rych w szeregłości rozróżnić nie było można; gdyż terażniejszy stan tej równiny, nie dozwala jeszcze żadnych przedsiębrać śledzeń dla tego, że z największą ostrożnością ledwo po niey chodzić można w bliskości miejsc, gdzie i dotychczas ogniem pała. Ogień ten, zupełnie się różni od ognia, gorejącego przy świątyni indyjskiej, w tej prowincyi, a którego płomień ma kolor błady, i wydaje wiele gazu wodorodnego siarczystego, ro-biącego ciężkiem do oddychania powietrze. Lecz to nowe wybuchnienie, w odległości 30 wiorst od pierwszego, ma ogień koloru czerwonego, bez żadnego zapachu, a czyste powietrze zapala się nad całą ową równiną, za najmniejszém rozgrzeba-niem ziemi. W stronie południowej obrębu te-

go wybuchnienia, znajduje się jakieś źródło, z któ-rego ciągle podnoszą się bąble do 1½ stopy w ob-wodzie, a pół stopy wysokości mające; niekiedy zaś podnoszą się słupy szlamowatego płynu na arszyn i więcey w górę. Źródło to ma w obwo-dzie arszynów 15. Śledząc przysłane tu kamie-nie, które z tego wólkanu zostały wyrzucone, o-kazało się, że są złożone z wapienica warstowego, w którym znajdują się rozsiane drobne ziarna i blaszki talku; z jedney strony są one osypane kryształkami spatu wapiennego i przejęte parą na-fity, która zapewne była źródłem podsycającém to zjawisko ogniowe. Dla dokładniejszego i ści-ślejszego obejrzenia tego miejsca i fenomeno, wy-słany ztąd został urzędnik górniczy.

— We wsi *Mechecie*, dawney stolicy Kró-lów Gruzińskich, niedaleko soboru Mecheckiego, mieszkaniec tameczny *Mamila Szwili*, w grudniu r. z. znalazł nie wielki, już struchlały dzbanuszek, z nieznaną sobie monetą srebrną. Ledwo niekót-re sztuki tej monety, dochowały kształt swój pier-wotny; reszta zaś, przez wpływ czasu, zatarty ma ślępel, i ta, z woli wynalazcy, odesłaną zo-stała do przelania, do ekspedycyi górniczey Gru-zińskiej. Pieniądze, na których pozostał ślępel, uznane są za starożytnie Perskie, pochodzące od Sassanidów, na 800 lat po N. Ch.

Ochotsk, dnia 5 listopada.

(z Pszczoły Północney.)

Z zadziwieniem wszystkich mieszkańców O-chotska, dziś, o godzinie 4 minucie 31 zrana, było u nas mocne trzęsienie ziemi, trwające przez 5 do 7 sekund, tak, że całe miasto obserwowa-ło je i z trwogą przeżyte było.— Kierunek jego był od wschodu na zachód.

ANGLIA.

Londyn dnia 25 stycznia.

(Journal de St. Petersburg.)

List z Neapolu pod d. i h. m. donosi o przy-byciu P. *Stratford Canninga* do Malty.

— Woysko angielskie składa się teraz z 86,803 oficerów i żołnierzy i z 5,854 koni, kosztują-cych 3,155,596 funt. szt. Cały budżet woysk ląd-owych, wyjąwszy indyjskie, wymaga summy 3,574,500 f. szt. Woysko indyjskie składa się z 22,539 oficerów i żołnierzy, a 2,804 koni, które kosztują 828,127 f. s. Cała artyllerya kosztuje 970,894 f. s., a inżynjerya, 7,164 f. s.

— Liczą teraz w Londynie dwadzieścia szkół niedzielnych, do których uczęszcza 4000 dzieci.

— Słychać, że odkopywanie Herkulanum, oddawna zawieszone, rozpoczęte zostanie, podług nowego planu, i z wielką czynnością. Pierwsze roboty mają się odbywać około tej części miasta zagrzebanego, która stawi najmniey trudności, i gdzie można się spodziewać nayprędzszego i nay-ważniejszego skutku, wnosząc z pierwiastkowych przedsięwzięć, w tej części miasta robionych. Po-wiadają także, iż rozszerzone zostaną wydrążenia, ciągnące się bez przerwy aż pod wyspę Kaprę, śród gruzów miasta Tyberysza, z czego powzięte są naypochlebniejsze nadzieje.

— Wzgórek pałacy się, Weymouthski, zwr-

ca znowu na siebie w najwyższym stopniu uwagę publiczności; dzienniki nasze głoszą, że ten fenomen, bardzo jest podobny do palącego się budynku.

— Dnia 25 —

(Z Gazety Warszawskiej).

Listy z *Nowego-Jorku* pisane będzie zapewne obrany Prezydentem Zjednoczonych Stanów Północno-Amerykańskich: ma już bowiem 145 kresek, a Pan *Adams* tylko 116. Na sessyi Kongressu d. 27 grudnia Senat przyjął projekt do prawa względem powściągnięcia rozbojów na morzu Śródziemnem. Gazety północno-Amerykańskie napełnione są wiadomościami o bitwie Nawaryńskiej. W *Newhaven* i wielu innych miejscach obchodzono ten wypadek przez dzwonienie i wystrzały działowe, a wieczorem oświecono domy. W *Whitneyville* mieszkańcy spalili wizerunek W. Sultana.

— Dnia 29 —

Obrady Parlamentu zagajone zostały dziś przez Kommissyją, następującą mową z tronu:

„*Milordowie i Mości Panowie!* Z rozkazu Króla Jmci donosimy W Panom, iż J. K. Mość ciągle od wszystkich Monarchów i krajów zagranicznych odbiera zapewnienia ich chęci utrzymania stosunków przyjacielskich z narodem naszym, i że wielkie Mocarstwa Europejskie dzielą szczerze życzenie Króla Jmci ufatwiania dobrego porozumienia we wszystkiem, co służy do zachowania pokoju. Od niejakiego czasu Król Jmć z wielkim smutkiem spostrzegł stan rzeczy na Wschodzie. Przez kilka lat trwała walka między Portą Otomańską, a mieszkańcami prowincyi i wysp Greckich; towarzyszyły jej bezprawia, które oburzają uczucie ludzkości. W postępie jej, ponawiano zgwałcenie praw krajów neutralnych i ustaw, urządzających związek między cywilizowanymi narodami, a spokojny handel poddanych Królewskich był wystawiony na częste zatamowanie i rozboje, które nie raz były nawet połączone z gwałtami i zgrozami. Król Jmć uczuł najmocniejszą chęć położenia końca tym kłeskom i odwrócenia niebezpieczeństw, nieoddzielnych od kroków nieprzyjacielskich, które stanowią jedyny wyjątek powszechnej spokojności w Europie. Gdy Grecy zanieśli usilną do Króla Jmci prośbę, o wdanie się dla pojednania między niemi a Portą Otomańską, ułożył się najpierw Król Jmć, względem środków do tego celu z N. Cesarzem Rossyjskim, a potem z Królem Francuzkim. Rozkazał Król Jmć podać W Panom kopią traktatu, zawartego d. 4 kwietnia 1826 w *Petersburgu* przez pełnomocników J. K. Mci i N. Cesarza Jmci Rossyjskiego, oraz d. 6 lipca 1827 między Królem Jmcią, a Dworami *Petersburgskim* i *Tuilleyrskim*. W ciągu środków, użytych do pozyskania celu tego traktatu, zdarzyła się kollizya w porcie Nawaryńskim między flottami układających się Mocarstw a flotą Porty Otomańskiej, czego się Król Jmć wcale nie spodziewał. Mimo waleczności, jaką połączone floty okazały, ubolewa mocno Król Jmć, iż walka ta zasłała z potęgą morską dawnego sprzymierzeńca, ma atoli jeszcze niepełną nadzieję, iż po tym przykrym wypadku nie nastąpią dalsze kroki nieprzyjacielskie, i że on nie przeszkodzi ufatwieniu w dobry sposób zatargów zachodzących między Portą a Grekami, czego oczywiście wspólna jej korzyść wymaga. Przestrzegając wiary narodowej i ściśle dopełniając przyjętych zobowiązań, nigdy Król Jmć nie spuści z oka wielkich celów, do których wszystkie jego usiłowania zmierzały, a któremi są: ukończenie walki między stronami nieprzyjacielskimi, trwałe urządzenie wzajemnych ich stosunków i utrzymanie spokojności w Europie na zasadzie, na której od czasu ostatniego powszechnego traktatu pokoju polegało. Z największym zadowoleniem uwiadamia oraz Król Jmć W Panów, iż dopięty został cel, dla którego Król Jmć na żądanie Dworu Lizbońskiego wystąpił potęgą wojskową do Portugalii. Po skutecznieniu zobowiązań

dobrej wiary, i zapewnienia bezpieczeństwa i niepodległości Portugalii, wydał Król Jmć rozkaz, aby znajdujące się w tym kraju wojsko niezwłocznie ztamtąd wyprowadzono. Kazał nam także Król Jmć donieść W Panom, iż zawarł traktaty przyjaźni i handlu z Cesarzem Brezylijskim i Zjednoczonymi prowincjami Meksykańskimi, a kopie ich, stosownie do rozkazu Królewskiego, mają być podane W Panom.”

„*Mości Panowie Izby Niższej!* Rozkazał nam Król Jmć przełożyć W Panom etaty na rok bieżący; w układaniu ich miano wszelki wzgląd na oszczędność, ile się to zgadzało z potrzebami służby publicznej. Mamy od Króla Jmci rozkaz polecić niezwłocznie uwadze W Panów rozpoznanie stanu dochodów i wydatków krajowych. Pewnym jest Król Jmć, iż dowiecie się z radością, że mimo zmniejszenia kilku źródeł dochodu, całkowita ilość dochodów w ciągu ostatniego roku niezawiodła nadziei, jaką powzięto na początku tegoż roku.

„*Milordowie i Mości Panowie!* Rozkazał nam Król Jmć oznajmić W Panom, iż wywóz głównych artykułów rękodzielni Wielkiej Brytanii, znacznie się powiększył. Rozciągłość w handlu zagranicznym nadała powszechniejszą czynność ludności, i jest zaspokajającą oznaką, iż trudności handlowe, które niedawno przemysł narodowy tak mocno dotknęły, ciągle się zmniejszają. Kazał nam Król Jmć zapewnić W Panów, iż pokłada najmocniejszą ufność w ciągłym swoim staraniu się o polepszenie stanu wszystkich klas poddanych swoich, i popieraniu wielkiego celu troskliwości swojej, to jest: pomyślności i szczęścia swojego ludu.”

Król Jmć zupełnie wyzdrowiał z lekkiej choroby, o której niedawno tyle wieści puszczono; zostaje teraz w czestwem zdrowiu. Xiążę i Xiężna *Gloucester* hawiją w *Windsor*.

Xiążę *Wellington* złożył naczelne dowództwo wojska, czém ustanowiona Kommissya zajmować się będzie. Członkami jej mają być: *Lord Beresford*, oraz *Panowie Murray* i *Taylor*.

Wczora odbyły się tu wyścigi między sławnymi szybkobiegaczami *Coates* i *Sutton*. Wyznaczono 20 funtów szterl. (800 zł. pol.) nagrody temu, ktoby w najkrótszym czasie uszedł milę angielską idąc tyłem, drugą milę idąc naprzód, trzecią milę szedł z taczkami, czwartą milę posuwał obręcz, piątą milę biegł, i w biegu podniósł 15 kamieni położonych w pewnej od siebie odległości. *Sutton* z swojemi taczkami wywrócił się przypadkiem i skaleczył, a tym sposobem przeciwnik jego łatwo go wyprzedził.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 31 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

W dniach 16 i 17 b. m. były także w Węgrzech wielkie burze z takimi błyskawicami i grzmotami, jak po upałach letnich. W Hrabstwie *Krassowskiem* dało się potem uczuć trzęsienie ziemi. Po odwilży nastąpiło raptem mocne zimno z wiatrem północnym, i w przeciągu dwóch godzin wszystko znowu zamarzło.

— Dnia 5 lutego. —

(z teyże gazety).

W dniu 12 b. m. N. Cesarz Austriacki kończy 60 rok życia, a że żaden Monarcha z domu Habsburgskiego lat takich nie dożył, czynią zatem nadzwyczajne przysposobienia do jak najuroczystszeo obchodu tegorocznych imienia Monarchy.

Młoda Królowa Portugalska *Maria da Gloria* przybędzie wkrótce z Brezylji do tutejszey stolicy; gdzie otrzyma stosowne wychowanie pod dozorem samey N. Cesarzowej.

Na uzupełnienie ubytych w wojsku naszym żołnierzy wybranych będzie 25,000 popisowych. Xiążę *Alexander Xpsylanti*, jadąc do *Werony*, dokąd chciał udać się z bratem swoim, umarł w tutejszey stolicy.

S A X O N I J A.

Drezno dnia 25 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Po czasach dżdżystych, spadło w d. 15 i 16 wiele śniegu, a termometr okazywał 16 do 22 stopni mrozu. D. 17 woda na Elbie podniosła się do 10 stóp, tak, iż zalała *Friederichsstadt*, i przedmieścia przyległe. Pomimo wszelkich starań, powodź ta zrzuciła wielkie kłęski, tym bardziej, że ta część miasta zamieszkała jest najwięcej przez ludzi uboższych, którzy nie byli w stanie, zrzadzić sobie od zimna 16stopniowego. Woda spadła d. 18, a nazajutrz nastąpiła odwilż.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 25 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Otwarcie posiedzeń seymu Niemieckiego, które miało wczora nastąpić, odłożone zostało, jak słyhać, jeszcze do tygodnia; słyhać też, że baron *Munch-Bellinghousen* przybędzie dopiero do Frankfortu d. 26. — Żegluga statkami parowemi na Renie, między Moguncją a *Kehl*, tudzież na Menie, między Moguncją a Frankfortem, rozpocznie się niezawodnie następney wiosny; spodziewają się statków parowych w Moguncyi, ku końcowi lutego.

— *Dnia 3 lutego* —

(z Gazety Warszawskiej.)

Zamiast zimy panowała przeszło od miesiąca wiosna w *Weymarze*. Dnia 13 stycznia już się prawie zaczynało lato, a bliskość jego zapowiedziały grzmoty i błyskawice. W następney nocy raptem mróz chwycił i trwał ciągle dni 6.

S Z W A Y C A R Y A.

— *Dnia 25 stycznia.* —

(Journal de St. Petersbourg.)

Rada Stanu Tessyńska postanowiła, że na przyszłość, pobyt w kantonie będzie wzbroniony tym cudzoziemcom, którzy 1) krowali spiski przeciwko swoim Monarchom; 2) którzy będą obwinieni o ciężkie zbrodnie, i 3) którzy opuszczą swoje oyczyznę dla jakiegoś występku lub opinii politycznych, albo też przez swoją demoralizacją i złe postępowanie. Aby nie dać Mocarstwom przyjaźnym, żadnego powodu do zażaleń, Rada postanowiła także, iżby wszyscy cudzoziemcy mieszkający w kantonie, a objęci dwoma powyższemi kategorjami, natychmiast byli wygnani; należący tylko do trzeciej kategorji, będą mogli pozostać, opatrzywszy się w nowe pasporta.

N I D E R L A N D Y.

Bruxella, dnia 26 stycznia.

(Z Monitora Warszawskiego.)

— Gazeta luxemburska donosi, iż podług listu prywatnego z Rzymu odebranego, nowi Biskupi już zostali mianowani, i że nazwiska ich wkrótce zostaną ogłoszone.

H I S Z P A N I J A.

Madryt dnia 13 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmć przesłał tu z *Barcellona* swój rozkaz, ażeby od dnia 1 lutego nie dostarczano już Infantom stołu z kuchni Królewskiej, i aby każdy z nich własnym się kosztem utrzymywał, ponieważ wszyscy mają dostateczne na to fundusze. Pan *Grijalva*, na wyraźny rozkaz J. K. Mości, zabrał do skarbcu wszelkie naczynia i srebra koronne, których używano dla potrzeby Infantów.

Dziś odebrano tu wiadomość o zmianie Ministrów francuzkich, i zaraz rozeszła się pogłoska, iż Pan *Calomarde* otrzymał od Monarchy rozkaz podania osób do składu nowego Ministerjum naszego.

— *Dnia 15* —

Rada Stanu i Ministrowie zajmują się teraz notą, którą Rząd francuzki podał hiszpańskiemu, żądając dokładnego wyjaśnienia obecnego stanu półwyspu pod względem moralnym, administracyjnym, politycznym i skarbowym. Słyhać, iż

pismo to służyć będzie Ministrom francuzkim za zasadę do odpowiedzi na czynione im w Izbach pytania, tyżące się pieniędzy, jakie Hiszpania winna Francyi.

Słyhać, iż celem podróży Monarchy naszego do *Saragossy* i *Pampeluny* ma bydź ustąpienie wojska francuzkiego z obu tych twierdz. Pułk kiryssyerów gwardyi przybył d. 7 b. m. z *Barcellona* do *Walencyi*, gdzie ma pozostać do dalszego rozkazu, co poczytują za znak niewątpliwy, iż Król Jmć wyjedzie wkrótce z Katalonii.

Barcellona dnia 15 stycznia.

(z teyże gazety.)

Jenerał *Monet*, zabawiwszy tu 3 dni, wyjechał znowu śpiesznie. Zdaje się, iż półkownik *Vesse* wywdzie wkrótce z oddziałem wojska, dla powściągnięcia band rozbojników, które obdzierają każdego, nie wchodząc wzdania polityczne. Trzy razy już zrabowały pocztę między tutejszemi miastem a *Madrytem*. Zrabowały także Pana *Sanchez* Sekretarza Dworu Królewskiego. Snują się one w okolicy *Vich*, *Reus*, *Tarragony*, *Kardony*, i *Olot*. Spaliły kilka stodół i młynów, należących do Xiążęcia *Medina-Celi*. Liczna banda uderzyła na klasztor w *Momblach*; dowódca tameczny uzbroidł żołnierzy mających nieograniczony urlop i czeka odsieczy, aby został uwolniony od obłążenia. Słyhać, iż Karoliści starają się, aby *Jep del Estany*s i *Carvajol* do nich wrócili. Rozboje i kradzieże trapią teraz Katalonią.

P O R T U G A L I J A.

Lisbona dnia 10 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazeta Dworska tutejsza donosi, iż Król Jmć Katolicki rozkazał donieść Portugalczykom, znajdującym się w zakładzie, będącym w Hiszpanii, że Infant *Don Miguel* wyjechał z *Wiednia* do *Lisbony*; zalecił im oraz, iż gdyby który z nich poważył się knuć jakie spiski, zmierzające do rabunku w Portugalii, ten natychmiast zostanie wygnany z Hiszpanii. Tymczasem w imieniu tychże powstańców rozrzucono mnóstwo odezw buntowniczych w prowincyi *Alentejo*, dążących do pobudzenia ludu przeciw Cesarzowi *Don-Pedro*.

Sąd Nadworny podał d. 4 b. m. Izbie Parów akta w sprawie przeciw 4 Parom, jako to Arcybiskupowi z *Elvas*, Margrabiemu *Fronteiro*, oraz Hrabiom *Taipa* i *da Cunha*, którzy należeli do rozruchów w lipcu. Parowie ci wyszli natychmiast z sali, a Prezes polecił Kommissyi zdać sprawę w tej mierze.

— *Dnia 12* —

Izba Parów uchwaliła d. 29 listopada 1826 r. pismo do Infanta *Don-Miguel*, z powodu zaręczy jego. Dnia 9 b. m. na sessyi wspomnioney Izby przeczytano następującą odpowiedź Infanta, wydaną w *Wiedniu* d. 25 Lutego r. z. „Zacni Parowie Królestwa! Przeczytałem pismo, któreście mi wspólnie przestali, winszując mi zaręczenia się mego z N. Królową *Donna Marya II*, dostojną moją synowicą. Szczęśliwy ten związek, który (jak w piśmie waszém wyrażacie) nie nadwęża wcale szanownych praw Monarchii, rozciągając władzę Królewską w dostojnym domu Braganckim, odpowiada równie oycowskiemu uczuciom dostojnego mego brata i Pana, jak własnym moim życzeniom, a przy pomocy Wszechmocnego, utwierdzi pokój Królestwa i pomyślność narodu Portugalskiego. Zacni Parowie, powinszowania, które mi z powodu tak miłego wypadku składcacie, napełniły serce moje najwyższą radością i najszczerzą wdzięcznością; uznaję w nich bowiem wynurzenie czystego przywiązania i niezachwianey wierności, które wam przodkowie wasi w puszczinie zostawili, i które dla rodziny panującej tak przykładnie utrzymujecie. Proszę Boga, aby was, zacni Parowie, obdarzył hojnie wszelkiemi darami, których wam życzy przyjaciel wasz.

(podpisano) Infant *Don Miguel*.

Królowna Rejentka udała się dnia 11 b. m. do klasztoru *Santos*, gdzie, jak słyhać, myśli o-

sieść po przybyciu Infanta *Don Miguel*. Była ubrana w żałobę, z powodu niestosownego zamęścia swojej siostry z Margrabią *Loule*. Jest bowiem zwyczajem w Portugalii, iż osoby znakomite noszą żałobę przez 4 tygodnie, jeśli jaki członek z ich rodziny wchodzi w związku małżeńskie nieodpowiadające stopniowi.

Szwecya i Norwegia.

(z Gazety Lwowskiej.)

Gazety donoszą z Sztokolmu pod d. 8. stycznia: „Na balu danym na Trzech Króli, jako w rocznicę orderu amarantowego przez Królewę Krystynę utworzonego, znajdowała się cała rodzina królewska; Królowa Jeymość miała na sobie suknię amarantową, i okryta była całą dyamentami. — Na nowy rok, deputacya tutejszych fabrykantów i rękodzielników ofiarowała Prezydentowi król. handlowego Kollegium, P. Popius, parę wielkich srebrnych czar piękney roboty. Poema, Tegnera, Axel, słusznie cenione, przełożył wierszem na język Angielski, Półkownik Saunders, Adjutant Jenerała Hr. Suchtelen i oraz z innemi przekładami ze szwedz. wydrukował. — I tu słyhać skargi na bezprawia i okrucieństwo Greckich morskich rozboyników, przez co szwedzko-norweską żegluga tak jak innych narodów, jest zagrożona. — Jak zapewnijają, przed mającą się rozpocząć żegluga, wszystkie miasta nadmorskie mają mieć takie same prawa składowe, jakie dotąd miały Sztokolm i Gothenburg. — Z powodu braku śniegu do sanney drogi podskoczyła tu cena żelaza w sztabach. — Gubernator prowincyi Sudermanii, Jenerał Peyron zjechał tu z Niköping. Słyhać iż otrzyma posadę Sekretarza stanu w wydziale woijnym. — Jeżeli nie zaydą inne okoliczności zamysła Król wyjechać w maju do Norwegii.

Turcja.

Stambuł dnia 27 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Mimo wielkich uzbrajań wojennych, panuje tu spokojność publiczna. Przy Dardanellach przysposabiają ogromne łańcuchy, aby w potrzebie zamknąć przeyscie okrętom wojennym Europejskim, stawiają także telegrafy z tutejszey stolicy do *Tenedos*, *Smyrny* i *Bosforu*. Uzbrajają 15 okrętów liniowych i fregat. Dwa okręty liniowe i fregata znajdują się już w porcie między *Tophana* i *Sarajem*, a eskadra złożona z mniejszych i większych okrętów jest przy Dardanellach.

Zboże znajdujące się na 98 okrętach kupieckich Mocarstw sprzymierzonych, musiano złożyć w magazynach rządowych, a Porta nietylko przyznała niską cenę właścicielom tego zboża, lecz nawet nie wyznaczyła jeszcze terminu zapłaty. Okręty pod banderą Austryacką i Sardyńską mogą wprowadzić dotąd zawijając do *Stambułu*; mają atoli trudność w pozyskaniu potrzebnych firmanów.

Od granic tureckich 22 stycznia.

List z *Korfu* pod d. 1 b. m. donosi iż Jenerał *Church* oblega ciągle *Missolongę* od strony lądu, a Kapitan *Hastings* z eskadry złożonej z 7 okrętów wojennych, od strony morza. Rozesła się pogłoska iż Sułtan wyjechał już ze *Stambułu* do *Adryanopola*.

— *Korfu dnia 7 stycznia.* —

(z Monitora Warszawskiego.)

Nie wiadomo jeszcze kiedy Pan Stratford Canning stąd się oddali; powiadają, iż oczekuje depeszów z Londynu, które, podług oświadczenia dowódczy korwety *Wilk*, Kapitana Hayes, już w końcu z. m. nadeszły do Ankony, a z miasta tego do Konsula angielskiego, przez dwóch kurierów, odesłane zostały, w dwóch różnych dniach

przed przyhyciem korwety *Wilk* do Ankony wyprawionych; lecz depesze te dotychczas nie przybyły.

Kurs wexlow i pieniędzy w St. Petersburgu Dnia 31 stycznia.

Na Londyn	— 3 miesiące pens.	10 $\frac{3}{4}$, $\frac{15}{32}$	} za rub. assygn.
— Amsterdam	na 65 dni	cens 5 $\frac{1}{4}$	
— — —	na 3 mies. —	5 $\frac{1}{2}$	
— Hamburg	— 65 dni szil. ban.	9 $\frac{1}{2}$	
— — —	— 3 mies. —	9 $\frac{3}{4}$	
— Paryż	— 70 dni santin.	108 $\frac{1}{2}$	
— — —	— 3 mies. —	108 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$	} r. kop.
Czerw. zł. holend.	. . . . .	—	
Rubel złoty	. . . . .	—	
Rubel srebrny	. . . . .	3 — 72 $\frac{1}{2}$	

Nieustający dochód Kommissyi umorzenia długów:

6 $\frac{3}{8}$ assygnacyami	104 $\frac{1}{2}$	} procent.
6 $\frac{3}{8}$ srebrem	—	
6 $\frac{3}{8}$ takoż	—	

Kurs wexlow i pieniędzy w Odessie d. 20 stycznia.

Na Wiedeń	na 2 mies. kreyc.	25 $\frac{1}{2}$
— Genuę	— 75 dni sent.	107 $\frac{5}{8}$
— Liwornę	— 90 dni sold.	24 $\frac{1}{4}$, 24 $\frac{1}{4}$, 24 $\frac{1}{4}$
— — —	— 45 — —	24 $\frac{1}{4}$
— Londyn	na 3 miesiące	pens 10 $\frac{1}{2}$
— Paryż	na 3 miesiące	cent. 107.
— Tryest	— 2 mies.	krey. 25 $\frac{1}{2}$
— Neapol	— 3 mies.	hran. 27 $\frac{1}{2}$
Machmud albo 25 Lew.	12 r. 20 k. —	14 r. 20 k.
Rub. sr. — — —	— 3 r. 70 $\frac{1}{2}$ k. —	3 r. 71 —
Rupia — — —	— 2 r. 1 — —	— — —
Talar hiszpański — —	— 4 r. 85 — —	4 — 84 k.
Czerw. zł. holl. — —	— 11 r. 25 — —	11 — 35 —

Numer 1 tegoroczny Dziennika Wileńskiego zawiera następujące materje:

LITERATURA NADOBNA. Okresy życia kobiet, powieść Henryka Zschokke — **POEZJA.** Wiersz L. Osiańskiego w imioniku P. Szymanowskiej zapisany. — **HISTORIA.** O początkach języku i literaturze narodów litewskich. — **ETNOGRAFIA.** Atlas etnograficzny kuli ziemskiej. — **LITERATURA.** Ogólne uwagi nad klasycyzmą i romantycznością. — **PODRÓŻE.** Dziennik Kolumba. — **STATYSTYKA.** Ogólne porównanie wypadków zaszłych w ciągu lat pięciu. Wiadomości o liczbie par zaślubionych osób, narodzonych i zmarłych w Państwie Rossyjskiem. — **RZECZY SPÓCZESNE.** Plan bitwy Nawaryńskiej. — **FIZYKA.** Obserwacye temperatury w cieło ludzkim i niektórych zwierzętach, robione pod różnemi stopniami szerokości jeograficznej. — **MAGNETYZM.** Stali za pomocą białego światła słonecznego. — **METEOROLOGIA.** Opisanie zorzy północney, obserwowanej w St. Petersburgu, z 15 na 14 września 1827 r. — **CHEMIA.** Dycitalin, nowa kombinacya roślinna. O cukrze lukrecyowym. — **ZOOLOGJA.** Nowe postrzeżenia nad Orangutanem, co do sposobu jego życia i składu ciała. — **MINERALOGJA.** Opisanie nowo-odkrytych lub mniej znajomych minerałów: Kalkoxen — Bombit — Spat porcellanowy — Cynkenit. — **GEOGNOSTYKA.** O naturze zjawisk wulkanicznych na wyspach Kanaryjskich i ich związku z innemi wulkanami na kuli ziemskiej (z 5ma rycinami). — **NOWE FENOMENA.** Robaki spadłe w gubernii Twerskiej. — **NAUKI STOSOWANE.** O działaniu przyczyn, które miały wpływ nieprzyjazny na pomyślność przemysłu krajowego w Rossyi. O handlu Gdańskim w 1526 r. Rzut oka na handel Kopenhagi z Rossyą w 1826 r. Właściwa pora żniwa. Skład i opisanie Erionometru, czyli wełnomierza, wynalezionego przez obywatela gub. woron. as. kol. Składana (z ryciną). Uwagi i rozbiór krytyczny maszyny do międlenia kornopi i lnu P. Laforest, przez Teodora Narbutta. O niedostatku lasow we Francyi, a stąd o pożytkach z przemysłu tego rodzaju dla Rossyi. O handlu wełną. Sposób robienia lepszego i cześniego papieru ze szmatów. Użycie soli w pszczelnictwie. Nowy sposob robienia cukru z kartofli. Sposob używany w Szwecyi hodowania kurcząt indyjskich. Jak się czyszczą okna i zwierciadła. Jak zapobiedz przypadkom zapalenia się przy kominkach sukien. — **NOWINY NAUKOWE.** Cesarska Akademia Nauk w St. Petersburgu. — Cesarskie Towarzystwo Gospodarstwa wiejskiego w Moskwie. Towarzystwo Azyatyckie w Paryżu, Akademia igrzysk kwiatowych w Tuluzie. Towarzystwo literatury nauk i sztuk w Metz. Uniwersytety. — **NOWE DZIELA.** Polskie, Rossyjskie, Cudzoziemskie. Doniesienia bibliograficzne. Nowe pisma peryodyczne.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Bucharški Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler,

w Drukarni Redakeyi.

Wilno dnia 8 Lutego v. s. 1828 Roku.

1 Zostający w powierzonym mi Tatarsko-Ułańskim półku Sztabs-Rotmistrz Jan Wysocki, który w zeszłym miesiącu październiku umarł, zostawił po śmierci różną własność, składającą się z pojazdów, koni i różnego rodzaju rzeczy: dla odebrania których, po czynionych przez półk odezwań, nikt z sukcesorów zmarłego, mieszkających w Wileńskiej gubernii w Rossieńskim i Telszewskim powiecie dotąd nieprzybył; przez niniejsze więc wzywają się, z tém, iż jeśli nikt z sukcesorów zmarłego nieprzybędzie z prawnymi świadectwami do ostatecznego przez półk naznaczonego terminu, to jest do dnia 1 marca teraźniejszego roku, do miasteczka Nieświża w gubernii Mińskiej gdzie półk jest rozłożony; wtedy wszelka pomieniona pozostała własność, przedana będzie z publicznego targu, a pieniądze obrócone zostaną na zakłady dobroczynne.

Dowódcą półku Półkownik Baron Bolszwinh 1.

1 Niżej podpisani, wezwani od Domowych b. Rejenta Brasł. Gubernińskiego Sekretarza W. Wincentego Mikulskiego, przybywszy do jego kwatery tu w Widzach przezeń najmowanej, znaleźliśmy go bez zmysłów, i z tej przyczyny a razem i z takiej jeszcze, że nikogo podówczas z jego krewnych niebyło, zebrawszy papiery i niektóre rzeczy bez rozpatrywania onych, do kufrow i walizy, spisaliśmy na papier liczbę tych paków, opieczętowaliśmy je naszymi pieczęciami, i zostawiliśmy byli na miejscu, póki W. Mikulski żył jeszcze, pod dozorem i odpowiedzialnością tych samych jego domowych, którychśmy tam zastali. Gdy zaś W. Mikulski, we dwie godziny po takim spisaniu dnia wczorajszego żyć przestał, opieczętowane owe kufry i walizę, razem z rzeczami w paki te niepomieszczonemi, i do paków z kluczami, w Kancellaryi Grodzkiej Pttu Brasław. lokujemy; a celem doycia o tym do powszechney interesowanych osob wiadomości, do Gazety Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego opublikowania podajemy. Działo się w Mieście Powiatowym Widzach. 1828 roku styczni 30 dnia.

Robert Orzeszkowski Pisarz Grodzki Pttu Brasł.

Wincenty Makarewicz Widzki Poctowy Expedytor Tytularny Sowietnik.

Jan Sobolewski, Adwokat Subsell. Brasławskich.

Roku 1823 miesiąca styczni 30 dnia przed Aktami Grodzkiemi powiatu Brasławskiego, stawając osobiście WJPan Jan Sobolewski Adwokat Subsell. Brasław. takowe objawienie do akt podał.

Przyjąłem i jest w Aktach. Grodzki Brasławski Regent Rafał Rossiński.

2 Od Wołyńskiej Magistratury Powszechney Opieki ogłasza się, iż oddany jey na ewikcyą przez obywatela Kajetana Malinowskiego 1823 roku 12 lutego, własne jego 200 dusz włościan, ze wszelką ich własnością, ziemią i wygodami, położone w Wołyńskiej Gubernii w Starokonstantynowskim powiecie, we wsi Weremiewce, za

nieopłaceniu pożyczoney przez tego Malinowskiego summy srebr. 5520 rub. i assygn. rub. 4080 z procentami, będą się przedawać w tej Magistraturze w terminach: 1szym 17, 2gim 21, i 3cim ostatecznym 24 maja 1828 roku, a zatem życzący kupić tych włościan, zechcą przybyć do tej Magistratury na wyżej pomienione terminy z gotowemi pieniędzmi. Dnia 25 styczni 1828 roku.

Dożywotni Członek Krynicki.
Sekretarz Kondratjew.

2 Od Wołyńskiej Magistratury Powszechney Opieki ogłasza się, iż oddany jey na ewikcyą przez żytomierskiego obywatela żyda Faywela Srułowicza Rabinowicza 1817 roku 5 i 7 grudnia, murowany dwupiętrowy dóm, ze sklepami, i 5ciu drewnianemi kramami, w gubernialnym mieście Zytomierzu położony, oceniony w samych niepalnych materyałach 4431 rub. 80 kop. assygn., za nieopłaceniu pożyczoney przez tego Rabinowicza i za paręką żytomierskiego żyda Faywela Hamermana summy, złotem 257 zł. i assygn. 6635 rub. z procentami, będzie się przedawać w tej Magistraturze w terminach: 1szym 17, 2gim 21, i 3cim ostatecznym 24 maja 1828 roku, a zatem życzący kupić ten dóm, zechcą przybyć do tej Magistratury na wyżej pomienione terminy z gotowemi pieniędzmi. Dnia 25 styczni 1828 roku.

Dożywotni Członek Krynicki.
Sekretarz Kondratjew.

3 W starostwie Cyryńskim w Gubernii Grodzkiej Powiecie Nowogrodzkim sytuowanym, po lustracyi 1798 roku okazało się dusz męzkich 200 i przynosiło to Starostwo dochodu rocznego rubli srebr. 1251, a po lustracyi 1826 r. okazało się dochodu tylko rubli 890, zasiewu żytniego beczeł 28 i tyleż jarzyny, przychodu piętneznego z młynu i karczmem rub. srebr. 562, do tego i dalsze z włościan pobory. Takowe Starostwo wypuszcza się w dwunastoletnią dzierżawę od 12 kwietni 1828 r. Życzący zatem wziąć one i dać na nie załóg raczą się zgłosić do W. Kossobuckiego mieszkającego w Wilnie.

Wolno drukować. Wilno 3 lutego 1828 r. Cenzor, Norbert Jurgiewicz.

3 W pałacu wileńskim JW. Ludwika Hrabiego Paca Generała i Kawalera Orderów, przy Wielkiej ulicy pod N. 200 będą do wydzierżawienia od Sgo Jerzego wielkie appartamenta ze wszelkiemi wygodami, rocznie lub pół rocznie, teraz zaś niektóre appartamenta, takoz ze wszelkiemi wygodami mogą być wydzierżawione do Sgo Jerzego na różne terminy, życzący więc najęcia mieszkań raczą zgłosić się do Murgrabiego w tymże pałacu mieszkającego. Kazimierz Łyszczynski.

Wolno drukować Policmeyster Chrzastowski.

3 Znaydujący się w Mieście Wilnie Ogrodnik posiadający sposoby zakładania Ogrodów w różnych gustach, poprawiania starych, oraz założenia rozmaitych szkolek, urządzenia Treybhau;

zow i Oranżaryi, i tego wszystkiego co się tey umiejętności tyozę (oczem świadectwa tegoż zapewniają), zgłasza się do potrzebujących w tym względzie obywateli. Poszukujący zechcą się udać do domu WJP. Korwela.

J. F. Szeloski.

Wolno drukować Policmeyster Chrzastowski.

3 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Dekretem Remmissyiny Sądu Głównego drugiego Departamentu Gubernii Litewsko Grodzieskiej dnia 27 7bra ominionego 1827 roku ogłoszonym, na rozdział funduszow W. Dominika Włodka Sędziego Granicznego powiatu Brzeskiego między jego wierzycieli ustanowiony, na dniu 9 stycznia idącego 1828 roku, jako w terminie przez powyższą Remmissę zakreslonym, do majątku Klukowicz w tymże Powiecie Brzeskim położonego zebrany, załatwiając czynności Akcesoryjne dekretem wstępnyim dnia 14 tegoż miesiąca stycznia zaszłym, komportacyą wszelkich dokumentow, obligow, tranzakeyow i dalszych papierow, tak na W. Włodku, jego żonie W. Krystynie Włodkowej, jako też ich kredytorach i pretensorach uznał, i spełnienie oney porządkiem prawnym w Kancellaryi Ziemskiej powiatu Brzeskiego na dzień pierwszy maja idącego roku z cztero tygodniową persystencyą przeznaczywszy, zjazd swój powtórny i ostateczny do pomienionego majątku Klukowicz na dzień 29 września terażnieyszego roku zamierzył; na jakowy termin iżby wszystkie interesowane osoby pod jakim bądź względem stosunki swe do majątkow debitorskich Klukowicz i Telatycz w Brzeskim, a Pobojs wa w Wołkowyskim powiatach, w gubernii Grodzieskiej położonych regulujące, z zupełną gotowością ku ostateczney rozprawie przed Sąd ninieyszy stawały, pod amisyą prawną obowiązują.

Franciszek Połubiński b. Assessor Sądu Gł. 1 Depar. Guber. Litt. Grodz. Prezydujący Exdywizor.

Jan Baranowski Sędzia Ziemi Powiatu Grodzieskiego.

Franciszek Kozierowski Sędzia Graniczny Pttu Wołkowyskiego Exdywizor.

Regent Koll. Reg. Wincenty Jeżowski.

Cena produktów na rynkach wileńskich.		Dni Targowe			
		L u t y			
		dnia 5			
Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		sre- brem		assy- gnat.	
		rubie	kop.	rubie	kop.
Bezka litewska mająca garcy litewskich 144.	Zyta suchego	—	—	—	—
	— surowego	3	70	14	80
	Pszenicy ozimey	7	—	28	—
	— — jarey	—	—	—	—
	Jęczmienia	3	30	13	20
	Owsa	2	70	10	80
	Gryki	2	40	9	60
	Grochu	4	—	16	—
	Bobu	—	—	—	—
	Siemięcia lnianego	6	50	26	—
— — konopnego	5	—	20	—	
Pud Rosyjski.	Krup jęczmiennych	8	94	35	76
	— owsianych	15	66	67	64
	— gryczanych	10	8	40	32
Pud Rosyjski.	Łoju wołowego surowego	2	—	8	—
	— — — topionego	3	—	12	—
	Miodu przasn. z woskiem	2	40	9	60
	Wosku topionego niebielon.	15	—	60	—
	Świec woskowych białych	22	—	88	—
	— — — — żółtych	16	—	64	—
	— — — — łojowych przywożnych	3	35	13	40
	— — — — tu robionych	3	30	14	—
	Włókna towarnego lnu	2	20	8	80
	— — — — — piłki	1	50	6	—
Od dnia 29 stycz. do d. 5 lutego.	Siana murożnego	—	15	—	6
	— błotnego	—	12	—	48
	Faska masła 6 garcowa	3	50	4	—
	Soli kuchen bez. gar lit 48	8	5	32	20
	Piwa krajow. bez. 40 garc.	3	30	13	20
	— dubeltowego	—	—	—	—
	Ptastwa po parze indyków	1	—	4	—
	— — — — kur	—	25	1	—
	— — — — gęsi	—	90	3	60
	— — — — kaczek	—	—	—	—
Od dnia 29 stycz. do d. 5 lutego.	Chleba razowego funt 1	—	—	—	2
	— — — — pytlowego przedn.	—	4	—	16
	Mięsa funt 1	—	24	—	10
Wódki garniec	—	50	2	—	

Obszary meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau		Wiatry	Odmiana w powiat
	d. 6 godz. 2 wiecz.	27 cal. 4,3 lin.	— 5	stopni	Południowy		
meteorologiczne.	d. 7 godz. 6½ zrana.	27 — 5,9 —	— 0,25	— —	— —	Połud. - Wschod.	Pochmurno
	d. 8 — — —	27 — 5,1 —	— 4	— —	— —	Południowy	Pochmurno